

nova sèrie de Clàssics d'Oc i de les obres coronades, en el futur, amb el Premi Aubanel, de poesia, instituït en aquella ocasió), de M. Rouquette, president de l'Institut d'Estudis Occitans (comentaris a aquests plans editorials i valoració de l'obra de T. Aubanel), de C. Liprandi, doctor en Lletres (sobre el crèdit que cal atorgar als mots d'Aubanel adreçats als seus familiars: «No em digueu més felibre; ja no ho sóc; només sóc poeta provençal», amb report d'algunes picabaralles polítiques entre els capdavanters del Felibrige, degudes principalment a l'oposició de doctrina entre Mistral i Aubanel), de P. Rouquette, majoral del Felibrige, de J. Camp, professor a la Facultat de Lletres d'Ais, i de J. Bourciez, degà de la Facultat de Lletres de Montpeller (entorn la inspiració i la poesia d'Aubanel, de la qual són posats en relleu diversos aspectes), d'I. Gaussen, president dels Amics de la Llengua d'Oc de París (sobre la importància de les *élites* occitanes de París per a la coordinació i direcció del moviment occitanista), de P. Azema, majoral del Felibrige (examen de les relacions i dels contactes del poeta amb Montpeller), i del malaguanyat P.-L. Berthaud, conseller de la Unió Francesa i majoral del Felibrige («J'ai estimé que c'est ici, et aujourd'hui, que le Félibrige a été utilement et dignement fêté») —; i d) una bibliografia sumària dels articles de premsa apareguts amb motiu de l'homenatge (109-114).

L'oratória improvisada risca sempre de fer passar conceptes banals i intrascendents al costat d'idees meditades i profundes: els discursos aplegats ací no poden ésser, naturalment, excepció a aquesta realitat. Hom farà bé, de tota manera, de tenir-los presents en qualsevol estudi o valoració a emprendre de la persona i de l'obra del poeta festejat.

Allò que per a nosaltres, però, resulta incomprendible — i el nostre gran afecte a l'espiritualitat occitana enç faria dir, fins i tot, dolorós — és que hom renunciés a fer ús, en aquesta ocasió, de la llengua que, amb el poeta, hom es proposava d'honorar: només tres, en efecte, dels oradors — P. Azema, P.-L. Berthaud i P. Rouquette —, s'expressaren en occità; tots els altres ho feren en francès. Cal recordar una vegada més que no és solament amb obres poètiques que se salven les renaixences?

R. ARAMON i SERRA

ROBERT H. IVY, Jr.: *The Manuscript Relations of Manessier's Continuation of the Old French «Perceval»*. Philadelphia, University of Pennsylvania: Department of Romance Languages, 1951. 112 pàgs.

En curs de publicació l'edició crítica de la Primera Continuació del *Conte del Graal*, un dels col·laboradors d'aquesta empresa, R. H. Ivy, Jr., ens ha ofert un estudi comparatiu del text dels manuscrits de la darrera continuació del poema de Chrétien de Troyes, escrita per Manessier entre 1211 i 1244.

El pla d'aquest estudi s'assembla al de la introducció de W. Roach en l'edició de l'esmentada Primera Continuació: descripció dels manuscrits, sumari de l'obra i estudi comparatiu dels manuscrits. L'element distintiu que Ivy pren en major consideració són les interpolacions, les ampliacions i els abreuaments de cada grup de còdexs i de cada un d'ells en particular. Feta la discriminació dels elements més autèntics i d'allò que hom pot considerar retoc posterior, l'autor arriba a la conclusió que el ms. E (Edimburg, Nat. Libr. 19.1.5), de la

primera meitat del s. XIII, és el que ens dóna el text més genuí. En un assaig d'edició crítica, Ivy estableix el text d'un episodi de la continuació de Manessier (vv. 38366-38547), amb les variants dels altres manuscrits, llevat les de T (París, B. N., fr. 12576), el qual, per tal com dóna un text molt alterat, difícil de reduir a notes a peu de plana, és reproduït, sencer, encarat amb el text d'E. Aquest manuscrit base només ha estat esmenat en casos d'error evident de sentit, sintaxi, rima i metre, i d'algunes peculiaritats ortogràfiques que poden desorientar el lector. Unes notes al final de l'estudi justifiquen les correccions fetes al text d'E, en general òbvies.

Esperem que aquest primer assaig d'edició sigui el preludi de l'edició definitiva de la continuació de Manessier, prosseguint la gran obra iniciada pel Prof. Roach, de la qual R. H. Ivy, Jr., ha estat un eficaç col·laborador.

P. B.

RAMON VIOLANT I SIMORRA: *La rosa en la tradició popular*.¹ Barcelona, Editorial Barcino, 1956. 88 pàgs.+4 làms. (BFB, XHI.)

Aquesta obra és l'aportació pòstuma a l'estudi del folklore del nostre país d'aquell qui en fou un excellent i entusiasta investigador, Ramon Violant i Simorra, traspasat a Barcelona el 23 de gener de 1956. No es tracta d'un treball exhaustiu sobre el tema, sinó més aviat d'una monografia de caràcter divulgador, duta a terme, però, com tots els volums que integren la col·lecció a la qual pertany, amb un bon coneixement de la matèria i fent ús d'un suficient aplec de dades recollides de primera mà.

L'autor estableix, al principi del seu treball, la distinció entre el roser silvestre o boscà, autòcton, que rep a la nostra terra fonamentalment el nom de *gavarrera* (vars. *garravera*, *gavarnera*, *gavardera*, *gavarronera*), i el roser hortícola o cultivat, que Violant creu producte d'importacions successives. Entre els més populars d'aquest gènere a casa nostra esmenta el *roser blanc*, el *roser doble*, el *de cent fulles* i el *roser de tot l'any*. En el curs de l'obra hom va estudiant, referit a les terres de parla catalana, el roser i la rosa en la toponímia i en l'onomàstica, en les creences, en la farmacopea, en els ritus de primavera, en la litúrgia rosariana i en la tradició oral, i acaba amb unes breus conclusions sobre el culte primitiu de la rosa i del roser a Catalunya.

Dins la toponímia i l'onomàstica catalanes ha deixat més forta petja el nom del roser boscà o gavarrera que no el roser pròpiament dit. Hom dóna una sèrie d'exemples de l'un i de l'altre: *les Gavarres*, *coll de Sa Gavarra*, *Gavarra*, *Gavarret*, *Gavarresa*, *Puig del Roser*, *carrer dels Rosers*, etc. I en l'onomàstica: *Gavarró*, *Gavarrós*, *Gavarrell*, i, a part els populars noms femenins, els de llinatge *Rosers* (*Rosés*), *Rosars* (*Rosàs*).

Segueix una àmplia informació sobre la rosa en els ritus tradicionals derivats de creences i pràctiques supersticioses, supervivents encara més o menys cristianitzades, i sobre el valor dels pètals de rosa en la farmacopea. Hom estudia també la perduració d'alguns ritus pagans de primavera adaptats a la litúrgia o als costums cristians, en els quals les roses

1. A la coberta: *La rosa segons la tradició popular*.